

Písemné hodnocení diplomové práce

Autor/ka DP: Bc. Adéla Sochůrková

Název práce: Vztah vzdělanosti a trhu práce u rizikových skupin

Vedoucí práce: PhDr. Lenka Václavíková, Ph.D.

Hodnotící kritéria	Splňuje bez výhrad	Splňuje s drobnými výhradami	Splňuje s výhradami	Nesplňuje
A. Obsahová				
V práci jsou vymezeny základní a dílčí cíle, které jsou v koncepci práce patřičně rozpracovány. Cíle jsou adekvátně naplňovány.	☒	☐	☐	☐
Práce splňuje cíle zadání.	☒	☐	☐	☐
Studující využívá a kriticky vybírá primární a/nebo sekundární literaturu.	☒	☐	☐	☐
Práce má vymezen předmět, je využito odpovídajících metodologických postupů.	☒	☐	☐	☐
Výstupy výzkumných částí jsou adekvátně syntetizovány a je o nich diskutováno.	☒	☐	☐	☐
V práci je využita odborná terminologie a jsou vysvětleny hlavní pojmy.	☒	☐	☐	☐
V práci jsou formulovány jasné závěry, které se vztahují ke koncepci práce a ke stanoveným cílům.	☒	☐	☐	☐
B. Formální				
Práce vykazuje standardní poznámkový aparát a jednotný způsob citací v rámci práce, je typograficky jednotná.	☒	☐	☐	☐
Studující dodržuje jazykovou normu, text je stylisticky jednotný.	☒	☐	☐	☐
Text je soudržný, srozumitelný a argumentačně podložený.	☒	☐	☐	☐
C. Přínos práce*	☒	☐	☐	☐
D. Posouzení původnosti textu				
Zjištěná shoda textu (dle IS STAG/Theses):	0 %			

Slovní hodnocení významu zjištěné shody:

Nebyla zjištěna shoda.

Slovní hodnocení práce:

Předkládaná magisterská práce se zaměřuje na stěžejní téma propojení vzdělanosti a uplatnění na pracovním trhu u lidí, kteří kombinují ve svém životě řadu znevýhodnění. Pokouší se identifikovat vzájemný vliv jednotlivých sociálních faktorů a poukazuje na obtížnost identifikace příčiny a následku. Činí tak zdařile, rozsáhle, s robustní oporou v odborné teoretické literatuře a řadě výzkumných výstupů.

Studentka nejprve obsáhle zpracovává teoretické okruhy, na kterých následně staví své hlavní zadané téma. Po konzultacích s vedoucí práce zároveň základní téma rizikové skupiny identifikovatelné prostřednictvím kriminality rozšiřuje o dvě další rizikové skupiny - zavislostí a bezdomovectví, což objasňuje v úvodu.

V počátku se autorka věnuje potenciálním obtížím v oblasti vzdělávání, identifikuje některá specifika v teoretických konceptech a vybírá podstatné pro další analýzu. V navazující kapitole pak široce mapuje obecný stav vzdělanosti obyvatelstva v ČR a vztah vzdělanosti a zaměstnanosti. Některá témata se i dále nutně prolínají a opakují. Studentka je však od sebe zdárně odděluje a naopak propojuje tam, kde je třeba. Přidává téma vlivu rodiny a věkových specifíků u adolescentů. Dobře tak napojuje zadané téma na problematiku související se studovaným pedagogickým oborem.

Autorka ve výsledku dobře zvládla i nesnadný úkol definice a identifikace rizikových skupin, utřídění teoretických konceptů z různých vědních kontextů tak, aby na ně mohla navazovat s objasněním vztahu vzdělanosti a pozice na trhu práce pro vybrané z nich. Závěrečná kapitola pak nabízí roli školy v preventivní oblasti.

Po jazykové stránce lze konstatovat, že v textu se pouze výjimečně objevuje překlep či jazykový nesoulad.

Studentka navazuje velmi pokročilým textem na svou bakalářskou práci. Nadstandardně naplňuje požadavky na akademický text a zdatně se propracovává interdisciplinárním tématem k výslednému srozumitelnému a přehlednému zpracování.

Vedoucí práce konstatuje u autorky zaujetí tématem, pravidelnou konzultační činnost i poctivou práci na úpravách a dotažení textu.

Práce splňuje požadavky na udělení akademického titulu Mgr.:

ANO

Práci doporučuji k obhajobě:

ANO

Návrh klasifikačního stupně:

výborně

Náměty pro obhajobu:

Na s. 44 je uvedeno srovnání se Slovenskem v oblasti nezaměstnanosti. Proč právě s touto zemí a co nám srovnání ukazuje? Jak je to případně v jiných zemích s nezaměstnaností či jejím dopadem na rizikové skupiny?

V kapitole o prevenci se objevuje opakovaně téma prevence rizikovosti prostřednictvím vzdělávání. Skutečnost, že škola na jedné straně připravuje děti pro zaměstnání je jedním aspektem vzdělávacího systému. Jak je to naopak s prodlužováním studia jako způsobem odkládání nástupu do zaměstnání či odkládání přímo nezaměstnanosti daného jedince?

Datum: 04.06.2018

Podpis: _____

Oponentní posudek diplomové práce

Autor/ka DP: **Bc. Adéla Sochůrková**
 Název práce: **Vztah vzdělanosti a trhu práce u rizikových skupin**
 Oponent/ka: **PhDr. Ondřej Lánský, Ph.D.**

Hodnotící kritéria	Splňuje bez výhrad	Splňuje s drobnými výhradami	Splňuje s výhradami	Nesplňuje
A. Obsahová				
V práci jsou vymezeny základní a dílčí cíle, které jsou v koncepci práce patřičně rozpracovány. Cíle jsou adekvátně naplňovány.	☒	☐	☐	☐
Práce splňuje cíle zadání.	☒	☐	☐	☐
Studující využívá a kriticky vybírá primární a/nebo sekundární literaturu.	☐	☒	☐	☐
Práce má vymezen předmět, je využito odpovídajících metodologických postupů.	☒	☐	☐	☐
Výstupy výzkumných částí jsou adekvátně syntetizovány a je o nich diskutováno.	☒	☐	☐	☐
V práci je využita odborná terminologie a jsou vysvětleny hlavní pojmy.	☒	☐	☐	☐
V práci jsou formulovány jasné závěry, které se vztahují ke koncepci práce a ke stanoveným cílům.	☒	☐	☐	☐
B. Formální				
Práce vykazuje standardní poznámkový aparát a jednotný způsob citací v rámci práce, je typograficky jednotná.	☐	☒	☐	☐
Studující dodržuje jazykovou normu, text je stylisticky jednotný.	☒	☐	☐	☐
Text je soudržný, srozumitelný a argumentačně podložený.	☒	☐	☐	☐
C. Přínos práce*	☒	☐	☐	☐

Slovní hodnocení práce:

Téma práce autorka vymezuje jasně: zabývat se vztahem "vzdělanosti a trhu práce." (s. 1). Další konkretizace cíle práce naznačuje poměrně výraznou obeznamenost s tématem i odborným žargonem. Cílem práce je totiž "...na základě studia dostupné odborné literatury a výzkumů popsat vliv socializačního procesu na konkrétní sociálně patologické jevy a jejich souvislost s úspěšností v životě prezentovanou ve formě školní úspěšnosti a uplatnitelnosti na trhu práce." (s. 3). Konkrétněji se zabývá kriminalitou, bezdomovectvím a závislostním chováním.

Tomuto cíli odpovídá struktura práce: rozčlenění na šest kapitol. Jednak se autorka zabývá krátkou charakteristikou teorií sociálních deviací a vzdělanosti a vzdělávání. Druhá kapitola se zaměřuje na vzdělanost a trh práce. Ve třetí se diplomantka věnuje sociálním souvislostem vzdělání a trhu práce. Čtvrtá kapitola se zabývá problémem rizikových skupin a pátá je zaměřena na vybrané sociálně deviantní jevy, tedy na závislosti, kriminalitu a

bezdomovectví. Poslední kapitola se věnuje i možnostem prevence sociálně deviantních jevů. Vymezená šíře práce je poměrně ambiciózní a odpovídá jí také množství zpracované literatury. Řazení kapitol a jednotlivé části dávají vzhledem k cíli práce smysl.

Za nosné považuji kapitoly č. 2, 3, 4 a 5, ve kterých autorka podle mého soudu komplexně zpracovává zvolené téma. Obsah kapitol vychází z podrobné četby a rozborů vědecké literatury, která sleduje současný vývoj české sociologie. Na druhou stranu vnímám jako problém např. tvrzení ze s. 32, kde autorka popisuje vztah části Romů ke vzdělání (jako hodnotě) tak, že "...u části této populace není na vzdělanost brán téměř žádný zřetel, není považována za hodnotu, která je stavěna na nejvyšší příčky hodnotového systému rodin." Problematické je to, že toto tvrzení je zde uvedeno bez relevantního zdroje a není tudíž jasné, z čeho autorka vychází.

Text má (přinejmenším místy) skutečně odborný charakter, anebo se mu velmi blíží. Na druhou stranu je možné konstatovat, že je škoda, že autorka pracuje téměř výhradně s českojazyčnou literaturou. Nicméně i tak se jedná o nadstandardní práci vzhledem k úrovni studia a zejména vzhledem k odbornosti diplomantky. Z hlediska stylistiky je text psán velice kultivovaným způsobem. Z formálního hlediska avšak není práce zcela bez chyb. Autorka kupř. necituje/neodkazuje bezezbytku standardním způsobem, který je obvyklý v sociologii či v příbuzných vědách.

Práce splňuje požadavky na udělení akademického titulu Mgr.:

ANO

Práci doporučuji k obhajobě:

ANO

Návrh klasifikačního stupně:

výborně

Náměty pro obhajobu:

Autorka by se mohla v rámci své obhajoby zaměřit na tyto otázky či okruhy:

1. Jakým způsobem by bylo možné její práci využít v pedagogické praxi?
2. Koncept společnosti vědění (viz s. 18) je někdy považován za doprovodný (či subsumovaný) termín teorie postindustriální společnosti, která byla zformulovaná v 70. letech 20. století. Setkala se autorka s touto teorií během svého výzkumu? Jakým způsobem je dnes teorie postindustriální společnosti revidována na základě aktuálních trendů prekarizace a digitalizace práce? (Nápověda: nedochází dnes v důsledku působení těchto fenoménů k oslabení vazby mezi vzdělaností a potenciální pozicí na trhu práce? Jinými slovy: je vzdělání stále dostatečným faktorem pro sociální vzestup?)
3. Autorka by se mohla pokusit nějak sociologicky doložit svou tezi ze s. 42, kde uvádí, že nezaměstnanost "...je sice v mnoha případech rovněž způsobena negativním vlivem sociálního prostředí, ale z velké části je výsledkem i osobního selhání samotného jedince." Obdobná teze se objevuje i na s. 49, kde autorka zobecňujícím způsobem hovoří o tom, že někteří lidé "...si negativní sociální roli získávají sami...", přičemž sem řadí např. prostitutky či bezdomovce. O co tuto problematickou generalizaci opírá? (Navíc je nutné poznamenat, že tato tvrzení jsou vlastně v rozporu se závěry práce.)

Datum: 04.06.2018

Podpis:

